

Beregninger i retvinklede trekanter - 9. december

3. december 2024 18:57

Sætning 1.12

I en retvinklet trekant ABC , hvor C er den rette vinkel er

$$\sin(A) = \frac{a}{c}, \quad \cos(A) = \frac{b}{c} \quad \text{og} \quad \tan(A) = \frac{a}{b}.$$

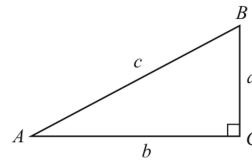
Nu er det jo ikke alle trekanter der hedder ABC . Sætning 1.12 skrives derfor også nogle gange op på følgende måde:

Sætning 1.13

I en retvinklet trekant hvor v er én af de spidse vinkler, er

$$\begin{aligned} \sin(v) &= \frac{\text{modstående katete}}{\text{hypotenusen}}, \\ \cos(v) &= \frac{\text{hosliggende katete}}{\text{hypotenusen}}, \\ \tan(v) &= \frac{\text{modstående katete}}{\text{hosliggende katete}}. \end{aligned}$$

Retvinklet trekant

Pythagoras' sætning (33) $c^2 = a^2 + b^2$

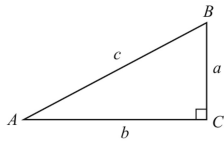
cosinus (34) $\cos(A) = \frac{b}{c}$

sinus (35) $\sin(A) = \frac{a}{c}$

tangens (36) $\tan(A) = \frac{a}{b}$

EKSEMPLER FRA BOGEN

Retvinklet trekant

Pythagoras' sætning (33) $c^2 = a^2 + b^2$

cosinus (34) $\cos(A) = \frac{b}{c}$

sinus (35) $\sin(A) = \frac{a}{c}$

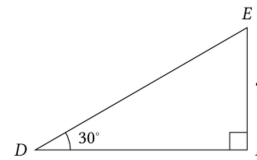
tangens (36) $\tan(A) = \frac{a}{b}$

Sætning 1.13

I en retvinklet trekant hvor v er én af de spidse vinkler, er

$$\begin{aligned} \sin(v) &= \frac{\text{modstående katete}}{\text{hypotenusen}}, \\ \cos(v) &= \frac{\text{hosliggende katete}}{\text{hypotenusen}}, \\ \tan(v) &= \frac{\text{modstående katete}}{\text{hosliggende katete}}. \end{aligned}$$

Eksempel 1.14 I en retvinklet trekant DEF er $\angle D = 30^\circ$ og $|EF| = 7$. En skitse af trekanten ser således ud:

Siden EF er den modstående katete til $\angle D$, og DE er hypotenusen, så ifølge sætning 1.13 er

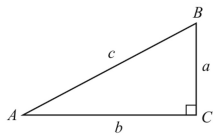
$$\sin(30^\circ) = \frac{7}{|DE|}.$$

Denne ligning løses, og man får

$$|DE| = \frac{7}{\sin(30^\circ)} = 14.$$

Den sidste side kan nu bestemmes vha. Pythagoras' sætning, og den sidste vinkel bestemmes ud fra at vinkelsummen i en trekant er 180° .

Retvinklet trekant

Pythagoras' sætning (33) $c^2 = a^2 + b^2$

cosinus (34) $\cos(A) = \frac{b}{c}$

sinus (35) $\sin(A) = \frac{a}{c}$

tangens (36) $\tan(A) = \frac{a}{b}$

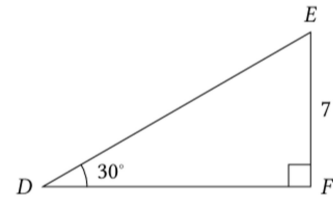
Sætning 1.13

I en retvinklet trekant hvor v er én af de spidse vinkler, er

$$\sin(v) = \frac{\text{modstående katete}}{\text{hypotenusen}},$$

$$\cos(v) = \frac{\text{hosliggende katete}}{\text{hypotenusen}},$$

$$\tan(v) = \frac{\text{modstående katete}}{\text{hosliggende katete}}.$$

Eksempel 1.15 Hvis man skal bestemme længden af kateten DF i trekanten fra eksempel 1.14, kan dette gøres ved at benytte tangens.

Siden DF er den hosliggende katete til $\angle D$, og EF er den modstående. Man får så ifølge sætning 1.13 at

$$\tan(30^\circ) = \frac{7}{|DF|}.$$

Løser man denne ligning, får man

$$|DF| = \frac{7}{\tan(30^\circ)} = 12,1.$$

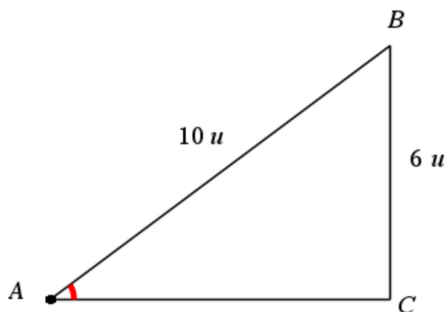
Med formlerne, kan I nu læse nogle opgaver med retvinklede trekanter. Brug Nspire. Brug formelsamlingen (34), (35) og (36)

Start med at finde ud af, hvilken formel der skal bruges.

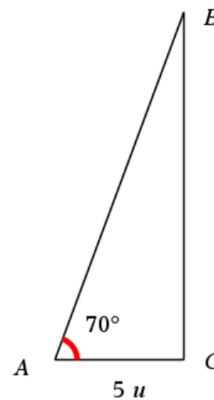
Overvej altid:

HVAD VED DU .... HVAD SKAL DU BEREGNE?

Beregn $\angle A$

Beregn sidelængden c i denne trekant.

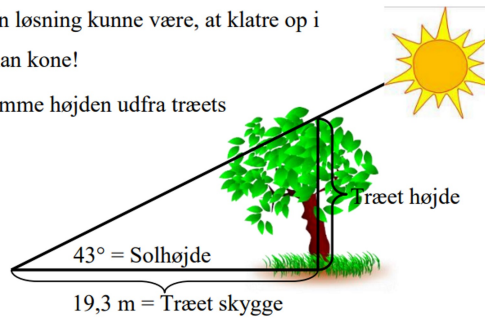

... og I kan løse denne opgave:

En mand skal fælde et træ! I den forbindelse er han interesseret i, at kende træets højde da han ikke ønsker, at det skal vælte ned i hans hus! En løsning kunne være, at klatre op i træet med et målebånd - men det er for farligt mener han kone!

På nettet har hun i stedet fundet en metode til, at bestemme højden ud fra træets skygge og solens højde over horisonten!

Beregn træets højde?

Opgaver i bogen Geometri side 14.

Øvelse 1.8 og øvelse 1.9.

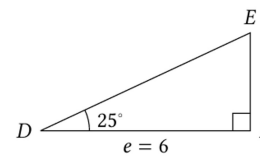
Øvelse 1.8

Trekant ABC er retvinklet, og C er den rette vinkel. Tegn en skitse af trekanten, og bestem de manglende sidelængder når

- a) $\angle A = 30^\circ$, $c = 7$ b) $\angle B = 40^\circ$, $b = 5$
c) $\angle B = 51^\circ$, $c = 1$ d) $\angle A = 12^\circ$, $b = 9,6$

Øvelse 1.9

Den retvinklede trekant DEF er afbildet nedenfor. Nogle af trekantens mål kan ses på figuren.

- a) Bestem den manglende vinkel og de manglende sidelængder i trekant DEF .
b) Bestem trekantens areal.